

A Hét

TÁRSADALMI, KRITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A földkérdés, a gazdavédelem és a rémhirterjesztés

Széljegyzetek a kaposvári szózathoz

A *Hét* tudvalevően nem foglalkozik napipolitikával és most is, amikor *Imrédy* Béla miniszterelnök kaposvári szózatához kommentárokat fűz, csupán a gazdaságpolitikai vonatkozásokat igyekszik kiemelni. Nyilvánvaló — amit eddig mi is váltig hangoztattuk, — hogy a magyar sorsproblémák tengelyében mint legelső sorban megoldandó komplexum — a földkérdés áll: Agrárország vagyunk, de épen agrárszociális szempontból történt nálunk a legkevesebb a magyar föld népe érdekében. Az egészségtelen birtokelosztás és a többmillió agrárproletáriátus, amely

semmit sem monhatott magáénak az ősi földből, olyan nyomasztó tehertétele volt mindaddig a magyar életnek, amelyhez eddig nem igen mert hozzányúlani a kormányzat.

Imrédy Béla miniszterelnök böles előrelátását és jószándékát dicséri, hogy végre ez a kérdés is a tettekkel való elintézés stádiumába került.

A *kisbérletek* erőteljes kiterjesztésének elve az, amelyet a kormány a közel jövőben gyakorlatilag meg kíván valósítani. Még pedig *sine ira et studio* félretélva az útból minden retrográd riadozást és szélsőségesen forradal-

mi jelszóhirdetést. Nem földosztással, hanem az arra rátermett földművelő rétegek bérléhez való hozzásegítésével igyekszik a kormány kihúzni a méregfogát a szenvedélyes földéhségnek, melynek túlzó felszítása olyan hatásos agitációs eszköze volt mindmáig a szélsőséges propagandának.

★

Mi a magunk részéről csak annyit kívánunk hozzátenni ehhez a bátor és sorsszerű kezdeményezéshez, hogy a földkérdés megoldása a *gazdavédelmi rendelkezések* megfelelő lebontása nélkül nemigen képzelhető el. Hiszen a *kisbérletek* rendszerének

gyökeres kiterjesztése főként a vidéki pénzüzetek hathatós közreműködése csak akkor lehetséges, ha kibontakozhat az eddigi megkötöttségek szövevényéből. A legutóbbi kitűnő termés hozzásegítette a gazdátársadalmat ahhoz, hogy tőkeerejében megizmosodjék s a jelenlegi időpont a legalkalmasabb arra, hogy az amúgy is jelentős kamatengedményeket élvező földtulajdonosok végre rendezték a pénzüzetekkel szemben fennálló függő adósságaikat. Ezáltal ők is megszabadulhatnak nyomasztó terheiktől, a pénzüzetek pedig abba a helyzetbe kerülhetnek, hogy meggyarapodott erőforrásaikat csatásodba vethetik a földbérletrendszer minél hathatósabb kiterjesztése érdekében. Nem magánérdek, hanem legelsősorú közérdek sürgeti tehát, hogy a nagy agrárreform-program végrehajtását meg kell előznie a mult koloncai lebontásának.

Szót kell emelni a miniszterelnök nagyjelentőségű szózata kapcsán a notórius *rémhírtérjesztők* ellen is, akik nem ártallnak minden alkalmat megragadni, hogy politikai és gazdasági téren egyaránt zavart keltsenek. Ezek azok a sötétben bujkáló elemek, akik állandóan kormányválságot hazudnak, háborús pánikhíreket adnak suttogva odább, újabb gazdasági megszorításokat festenek a falra s mindezzel hozzájárulnak ahhoz, hogy a közvéleményben és főként a konstruktív munka területén a bizonytalanság pszichózisát gerjesszék. Ezek káros tevékenysége okozza, hogy a kezdeményező- és alkotókészség riadozva húzódik vissza az egészségtelen passzivitásba.

A miniszterelnök kaposvári beszédében most szigorúan meg szabta a szükséges reformok ha-

tárát: *eddig és ne tovább!* Minden drákói rendszabálynál többet cselekedett a rémhírtérjesztések megfékezésére: megjelölte a reális utat, amelyet a nemzet talpraállítása érdekében az állam minden egyes polgárának követnie kell. Valóban azóta mintha kezdenének bedugulni a pánikhírek forrásai, mintha berekedtek volna a zavarosban halászni akaró

hivatásos rémhírtérjesztők...

Ebből a szempontból is örömmel üdvözljük *Imrédy Béla* miniszterelnök programadását, mely a maga kristálytisztá világosságával elkergette az út mellett settenkedő orvvadászok siserahadát és elejét vette a lelkekre ránelhizedő bizonytalanság továbbharpódzásának.

F. J.

Kiürültek a kávéházak a legújabb árdrágítás óta

A pesti kávéházak már eddig is európai viszonylatban a legdrágábbak közé tartoztak. Legfeljebb Bécs multa felül őket az árak túlzottságában. De ami ott a nyersanyagárak és a munkabérek magas színvonala miatt érthető, az semmiképp sem fogadható el a tejjel-mézszel folyó Magyarország fővárosában. Mégis a kávéosok a legutóbbi pincér munkabéremelést egyöntetően

megmutatkozott.

Egyes kávéházak szinte konganak az ürességtől, mert a vendégek zöme inkább az olcsó kávéméréseket látogatja.

Ahol 40–50 fillérért reggelizhet és 20–30 fillérért költheti el feketéjét. Így tehát nemesak a kávéosok esnek el a várt többletjövedelemtől, hanem a pincérek is kárt vallanak, mert százalékos részesedésük a minimumra csökken.

A pesti kávéosok tehát roppant helytelen taktikát követtek a legújabb árdrágítással. Ahelyett, hogy áraik mérséklésével felemelték volna helyiségeik forgalmát — mely esetben megtérült volna a teher-többlet, a fogyasztók újabb tömegeit száműzték a kávéházakból.

Bizonyosra vehető, hogy ez a meg gondolatlan lépés újabb kávéházbukásokra fog vezetni.

újabb árdrágításra használták fel és nemesak a közönségre háritották a szociális terheket, hanem még nyereszkesedésre is kiaknázták azt.

Mert abból a tényből, hogy a pincérek heti 4 pengős bérét 12 pengőben állapították meg, nem következik az, hogy egyes kávéosok az átlag 10 filléres drágítás révén heti 350–400 pengős többletjövedelemre tegyenek szert. Már pedig legutóbb ez történt. Ugy látszik a kávéosok nemesak a munkabérrendezés, de még a kötelező vagyonváltság terheit is teljes egészében a fogyasztóközönséggel akarják megfizettetni.

A merész és indokolatlan lépés visszahatása természetesen máris

Sidol
a legjobb fémtisztítószer

De meg ne írja Szerkesztő ur!

Átmenő tanácsnoknak nevezik a városházán az ipari és kereskedelmi ügyosztály vezetőjét, Beliczay Imrét. Beliczay azzal került mai pozíciójába, hogy innen elmenve első adandó alkalommal a pénzügyi osztály vezetését veszi át.

★

Dr. Stein Emil a Kereskedelmi Bank távozó vezérigazgatója nyugalombavonulása után is aktív marad. Bizonyos speciális megbízásokat kap intézetétől, amelyek lebonyolítására szobája lesz a bankban.

★

A napilapok hírt adtak Éber Antalnak, a Magyar-Olasz Bank elnökének távozásáról. 28-án búcsúzik Éber, de már jóideje csomagol. Hatalmas ládák állnak a szobájában, ahova negyvennyolc esztendő munkásság emlékeit csomagolja el.

★

Vaály Ilona és Paál Erzsí Olaszországba szakadt két magyar primadonna hamarosan hazajön. Az új rendelkezések értelmében olasz szín-

házakban nem léphetnek fel többé.

★

Nagy ünnepek zajlottak le az elmúlt napokban Hatvanban. Báró Hatvany Endrét köszöntötték gyára munkásai azokért a szociális intézményekért, amelyeket az utóbbi hónapokban létesített a községben.

★

Nem minden arany, ami fénylik. Székely István és Ágai Irén, akik Hollywoodba utaztak, egyelőre Mexikóban kötöttek ki. Nincs az Egyesült Államok területére szóló munkavállalási engedélyük.

★

Tolnay Andor, az új pécsi színgazgató körül sok vihar zajlott le. Most már béke van a Tolnay-fronton, Pécs társadalmi életének vezetője, Visnya Ernő felsőházi tag sem kifogásolja, hogy Tolnay lett a színgazgató Pécesett.

★

A politikai élet vezetői körül most Petainék József országgyűlési kép-

viselő került kapcsolatba a gazdasági élettel. Elvállalta a Fuváros Iparosok Szövetkezete (FISz) vezérigazgatói tisztét.

★

Szép megbízást kapott báró Kručina Károly ny. államtitkár, a kisipari ügyek volt legfőbb intézője. A newyorki világkiállítás magyar csoportjának lett miniszteri biztosa. Az előkészítő-munkák elvégzésére már az Egyesült Államokba utazott.

★

Tascher Benjamin gróf felesége, Budapest volt divatdiktátornője a nyarat a fővárosban töltötte. Most utazott vissza Kínába, ahol férje mint diplomáciai megbízott teljesít szolgálatot.

★

Krausz Simon örökségének nem akadt gazdája, a bútorait sem akarja fia átvenni, hogy ne kelljen vállalni a súlyos adósságok kifizetését.

Pesti zajok

Ahogy minden világvárosnak megvannak a maga sajátos zajai, zörjei, épúgy Pestnek is. Azzal a különbséggel, hogy itt — csendrendelet ide, csendrendelet oda — valósággal dúskálunk a különböző idegesítő lármahangokban.

★

Nem hisszük például, hogy bárhol a világon megtűrnék azt a nagyvárosi bérházakban, amit Pesten a szőnyegporolás címén művelnek. A fővárosi emberek túlnyomó része tudvalevően nem hajnalban ébred. Az idegfeszítő napi robot után rendszerint a késő esti órákba nyúló szórakozás, kártyázgatás vagy — az álmatlanság előzésére — olvasgatás következik. Kevés ember képes Pesten arra, hogy éjjél előtt elaludjék. Különösen a szellemi foglalkozásuk aligha.

Nos, ezeknek a kínzására találták fel a porolás intézményét. Reggel hét órákor, amikor a bérházak lakosainak zöme még az igazak álmát szeretné aludni, a visszhangzó udvarokon éles hangon felesattannak a porolók. A tompa ágyudörej egyszerre be-

rúen korcsma ahhoz képest, amit a vérszomjas szőnyegporolók a hang kiállhatatlanul idegszaggató dinamikájában kifejtettek. Valami olyan perverz technikával csalják elő a fülsüketítő csattanásokat az ócska sznyegekéből, amelyek áthatolnak a falakon, függönyökön, földre húzott dunyhákon és a még pihenésre vágyó agyakat ideggócpointjaikban hasogatják. Egyszerűen lehetetlenség védekezni az udvari lakásokban a szörnyű hangverseny pokoli ütemei ellen. Nincs segítség, a még kialvatlan szervezetet valósággal idegsejtjeinél ráncigálják ébenlétre. Kínzó fejfájással küszködve próbál az ember ismét elszenderedni, de a kiméltlen, egetverő csattanások mennydörgő visszhangja lehetetlenné teszi a pihenést.

Allítjuk, hogy a pesti kenyérkereső emberek zömét ez a kegyetlen hajnali ébresztő teszi nervózussá, fejfájóssá, ingerültté, munkára képtelenné. Hát nem lehet ezen a barbár szokáson változtatni? Például, hogy reggel kilenc előtt tilos a bérházakban a klopfolás?

★

A kávéház idegzsongató morájába egyik-másik asztal felől egyszerre be-

lehasít egy éles hang. Valaki a szomszédjával vitatkozik a szudéta-kérdésről vagy a készülő Beszkárt-tarifareformról. Magánvéleményét olyan diadalmas hanghordozással közli a külvilággal, hogy a kávéház legtovábbi sarkában is meghallják. Rémulten rezzenek fel a békés újságolvasók, dühösen morognak egyet, de tehetetlenek a modortalan kávéházi Casárokkal szemben, akik a törzsvendég barbár jogán és szemtelen göggjével zavarják embertársaik reggeli nyugalmit.

★

Aztán: amit az autók művelnek a forgalmasabb útvonalokon és a csikorgó társzekerek a mellékutakon az külön rémregény fejezetbe tartozik. Az egymást túlhasogva túlkölő magánautók, a fülsüketítő robajjal csörtető teherkocsik olyan fülsüketítő zsivalyt, dörömbölést produkálnak, hogy az utcán egymás szavát sem értik a járókelők.

Ha már csendrendeletet hoztak Pesten, nem lehetne annak az eddiginél drágább módon érvényt szerezni? Hiszen az idegbetegségek túlnyomó részét ezek a zajok — speciális pesti zajok — okozzák!

Beszélgetés az oroszlánbűvölő, tűzfalakat átugró Horváth László boxtanárral

„Egy jó ötlettel még mindig vagyont lehet keresni”

Nem lehet azt állítani, hogy az a rokonszenves, halk modorú, kitűnően öltözött fiatalember, aki most velünk szemben ül a művészkávéházban, túlzottan megvetné az úgynevezett publicityt. Átlag félvévenként hallat magáról valami vakmerő, szokatlan trükkkel, vállalkozással, olyasmivel, amiről — akarva — akaratlan

muszáj írni a lapoknak.

Horváth László boxtanár, a sokat szereplő fiatalember igenis hajszolja a reklámot. Szüksége van rá. Üzleti okokból. Mert különben beporosodna a boxskolájával együtt. Mert nem tenne szert a mindkét nemhez tartozó újabb üzletfelekre, akiket nem annyira a boxsport mint a tanár személye vonz iskolájába.

Ezt ő maga is elismeri.

— Amerikaisan gondolkodom — mondja — és állítom, hogy

egy jó ötlettel, megfelelő reklámmal még mindig vagyont lehet szerezni a mai dekonjunkturában is

Akinek kifogynak az ötletei, aki megadja magát a szürke hétköznapi gondoknak — szabad foglalkozású pályán — az elveszett lefelé hanyatló ember. Ezért kell mindig valami újszerű, izgalmas, fejbekölintő dologgal előjönni.

Elmondja, hogy először másoknak adott jó ötleteket. Lakott például nála egy szegény artistapár — lég tornászok voltak — akik már a végső nyomor elesettségében leledettek.

— Ugorjatok le a harmadik emeletről! — bízta őket. De úgy, hogy az ugrást fotóriporter örökítse meg és adja le a lapoknak. Mind-

járt lesz szerződés!

Igy született meg az ötlet, hogy az artistanő egy ház harmadik emeletéről

leugrik partnere karjaiba, aki elkapja zuhanás közben. Az ugrás minden részletét fotóriporter örökítette meg. A képek bejárták az egész világsajtót és az artistapár ma több ezer fontos gázsival szerepel Londonban.

Persze a tanár úrról, akinek érvényesülésüket köszönhatték, már régi ötlet megfedekeztek.

Ő adta az ötletet annak a pesti dakkszitulajdonosnak is, aki

„pipázó” kutyái hátát jelenleg hirdetési célokra adja bérbe.

Persze a tanár úr saját magával kapcsolatban sem szűkölkodik ötletekben. Rendezett már leányszöktetési kalandot, amelyről hasábokat írtak a lapok, együtt fotografáltatta le magát

világhírű filmsztárokkal a Riviérán, de mégis pesti oroszlán-kalandjára a legbüszkébb.

Az újpesti cirkuszban szerepelt egy szelidített oroszlán és Horváth László vállalkozott arra, hogy ezzel az oroszlánal a saját lakásában véteti le magát. Heteken át látogatta ketrecében a fenevadat, ő maga etette, amíg az meg nem szokta a boxbajnokot. Végre elérkezett a nap, amikor az oroszlánt ketrecével együtt Horváth lakására vitték, ahol kiengedték a ketrecből. Az oroszlán nyugodtan heverészett Horváth László lábainál, aki a fotóriporterért telefonált, hogy az a lapok számára megörökítse a jelenetet.

Mikor a fotografus belépett a szobába, az oroszlán az idegen láttára olyan vadul elbödült, hogy megreszkettek a falak. A fényképész rogyadozó lábakkal inalt el, a szomszédok összefutottak és a rendőrségre telefonáltak.

Az oroszlánbögés az egész környéket felriasztotta. Végül rendőri riadóautó robgott a helyszínre, de akkor már az oroszlánt viüsszavtték Újpestre. A felvételek azonban kitűnően sikerültek és minden világ-lapban megjelentek.

Nemrég kapott Horváth László Amerikából szerződötési ajánlatot, hogy álljon ki boxmeccsre idomított oroszlánokkal.

Hogy nagyobb baj ne legyen, a fenevadak is boxkeztyüt és szájkosarat viselnének.

Közben — mint ismeretes az újpesti oroszlán-partner

halálra marcangolta ápolóját, mire agyonlőtték.

A boxtanár még egyelőre habozik, sogy elfogadja-e az amerikai ajánlatot. De ahogy mi ismerjük, bele fog menni.

Addig is megrendezett egy újabb „mókát”:

a Szervita-téren a templomtorny magasságában átugrott egyik bérház tűzfaláról a másikkra.

Nem kell tehát féltetni Horváth László tanár urat. — Amilyen remek és szerencsés ötletember, bármi jön is közbe, minden körülmények között — talpraesik.

(pt.)

Kedves Vezérigazgató Úr!

Örömmel kell regisztrálnunk azt a hírt, hogy Fáy Zoltán, a Földbirtok-rendezés Pénzügyi Lebonyolítására Alakult Szövetkezet vezérigazgatójává nevezték ki a leköszönt dr. Demel Aladár örökébe. Az egész magyar gazdasági élet megnyugvással vette tudomásul, hogy a LEBOSZ élere olyan kiváló szakember és reprezentatív egyéniség került, aki e különösen mostanában nagy feladatok betöltésére hivatott intézményt minden bizonnyal a legeredményesebben fogja irányítani.

★

Kádár Gyula, a Szolnoki Cukorgyár érdemes vezérigazgatója hír szerint egészségi állapotára való tekintettel, továbbá, mert szolgálati idejét már kitöltötte, rövidesen nyugalmavonul. Valószínűleg még ez év végén átadja helyét utódjának,

akinek személyét még nem jelölték ki.

★

Dr. Buday Goldberger Leó, a magyar textilgyári szakma reprezentatív man-je tudvalevően hosszabb üzleti útra indult a Tengerentúlra. A legújabb értesítés szerint Kanadából már meg is érkezett Newyorkba, ahol beható üzleti tanulmányokat folytat. Dr. Buday Goldberger Leó valószínűleg szeptember végén érkezik haza Budapestre s a Textilgyárosok Egyesületének ez évi közgyűlésén már ő látja el az elnöklést.

★

Az egész gazdasági életben osztatlan örömet keltett vitéz Bornemisza Félixnek a budapesti Nemzeti és Szabadkikötő igazgatójának kormányfőtanácsossá való kinevezése. A kiváló hajózási és kereskedelmi

szakember megérdemelten jutott ehhez a kitüntetéshez, mert az ő nevéhez fűződik a szabadkikötő intézményének felvirágztatása és legutóbbi távolkeleti útján számos értékes nemzetközi gazdasági kapcsolatot megszervezése.

★

A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa elhatározta több érdemes tisztviselőjének előléptetését. Így Scossa Géza főfelügyelőt, a személyzeti osztály vezetőjét, továbbá Torcsay Biber Gyula jogtanácsost igazgatóhelyettesé, Walder Gyula felügyelőt és Tomassek Egdár főellenőrt főfelügyelővé léptették elő. Takáts Endre főügyész lett a Nemzeti Bank jogtanácsosa, Ambró István pedig vezértitkári címmel a titkárság vezetője.

Közgazdasági hírek

A Magyar-Olasz Bank

szeptember 28-án déli 12 órakor a bank helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, amelyen dr. Éber Antal a bank elnöke és igazgatósági tagja lemond úgy az elnökségről, mint az igazgatósági tagságról. Dr. Éber Antal a bank megalapítása óta annak élén állott vezérigazgatói, majd később elnöki minőségben és az intézet fejlesztése körül rendkívüli érdemei vannak. Új elnök Romanelli ezredes lesz, aki már a közeli napokban Budapestre érkezik. Új vezérigazgatóhelyettes is kerül az intézethez Roberti vezérigazgató személyében, aki eddig a Banca Commerciale Italiana bulgáriai intézetét vezette.

A Fémáru-, Fegyver- és Gépgyár Rt.

igazgatósága megállapította a vállalat 1937. üzletévi mérlegét, amely az értékesítkelési tartalékalapnak 588 ezer pengővel való javadalmazása után 2.205.408,47 pengő veszteséggel zárul. Az igazgatóság a folyó évi szeptember hó 16-ra egybehívott

közgyűlésnek javasolni fogja, hogy ez a veszteség az 1938. üzletév számlájára elővezetessék.

Jakabb Oszkár a P. K. új elnöke

Az egész magyar pénzügyi és közgazdasági élet osztatlan örömmel fogadta Jakabb Oszkár dr. pénzügyminiszteri államtitkárnak kinevezését a Pénzügyi Központ elnöki tisztségére. Az intézet új elnökének nagy koncepciója, hozzáértése, jóakarata és a pénzügytechnika, valamint a hitelélet terén való abszolút jártassága, biztosítékul szolgál annak, hogy nehéz és felelősségteljes hivatását a várakozásnak megfelelően fogja tudni betölteni.

A Pénzügyi Központ új elnöke aránylag még fiatal ember, mindössze ötven éves, de pályája a sikerek és hasznos alkotások szakadatlan sorozata. Közszolgálatára alatt az állami pénzügyek intézése terén mindig a legfelelősségteljesebb posztokra állították, legnehezebb feladatait is fényes sikerrel oldotta meg. Az államháztartás szanálása körül rendkívüli érdemeket szerzett. A költségvetés összeállításának hatalmas munkája az ő feladata volt és ő ezt évről-évre a legfelsőbb körök teljes megalégedésére oldotta meg.

Jakab Oszkár e héten már meg is kezdte tevékenységét a P. K.-nál.

A Textilgyárosok Egyesülete Elnöki Tanácsának új tagjai

A Magyar Textilgyárosok Országos Egyesületének elnöki tanácsát, mely tudvalevőleg választott és meghívott tagokból áll, új tagokkal egészítették ki. Így az elnöki tanács tagjai lettek dr. Kneppo Sándor ny. fővámigazgató, aki volt pénzügyminiszteri beosztásában igen széleskörű szakértelemre tett szert a textiliparban. Kneppo Sándort legutóbb a Kender Jutta és Textilipar Rt. vezérigazgatójának hívták meg. Az elnöki tanács új tagjai lett Lengyel Ferenc a Filter igazgatója és dr. Márkus Andor az Albertalvai Textilgyár vezérigazgatója, aki a középtextilgyárosok csoportját fogja képviselni jövőben az Elnöki Tanácsban.

A Magyar Textilgyárosok Országos Egyesülete

szétküldte az évi rendes közgyűlésre szóló meghívókat. A közgyűlés október 3-án déli fél 1 órakor lesz, dr. Buday-Goldberger Leó elnöklelte mellett. A napirenden csak az alapszabályszerű programponatok szerepelnek.

PÁRISI KALAND

REGÉNY

(7)

Írta: NAGY KÁROLY

Elindult visszafelé. Csendesen nyitogatta az ajtókat. Kis számítást csinált.

— Fél három. Negyed óra alatt kint vagyok innen. Háromra a városba jutok.

Nyugodtan haladt abba az irányba, ahol a titkos kijárást sejtette. Aztán megtorpant. Ujra az ágyúk között volt.

Kicsit izgatott lett.

— Mi ez?... Eltévedtem?...

Ujra elindult. Nagy kerülőt tett jobbra, tíz percig haladt egy irányba és — bejutott a tankok közé.

— De hiszen a tankterem az ágyúk mellett van — villant át a fejében. — Tíz percig mentem az egyik szobából a másikba...

Most már ész nélkül, szinte eszméletlenül ment. Lőporrak-tár, ágyúgolyók, torpedók gépfegyverek, karabélyok, tank... megint tankok... istelentelen labirintus!...

Homlokán hideg verejték gyöngyözött. Tompa káromkodás siklott ki a száján. Aztán félni kezdett.

Egyszerre lépteket hallott. Alig maradt ideje, hogy az egyik tank ponyvája mögé bújjon. Az ajtó kinyílt. Kézireflector sugara szaladt végig vizsgálódva a termen.

— Nincs itt senki — mondta egy hang. — Bolond vagy. Hogy juthatna ide valaki? Álmodtál.

— Lehet — felelt a másik rekedten. — Azt hiszem sokat ittam...

Az ajtó becsapódott. János még várt néhány szörnyű percig. Aztán újra megindult.

— Maximum egy óráam van mé. Ha addig ki nem jutok, világosodni kezd és én elvesztem.

Most már bizonyos rendszert dolgozott ki. Krétát vett elő és minden ajtót megjelölt, amin áthaladt. Az volt a baj, hogy egy-egy helyiségben három-négy ajtó vezetett.

Ujra iszonyú félelem fogta el. Szinte önkívületben róttá az utat

egyik szobából a másikba. Háromnegyed négy. Már világosodik...

Végre! Emlékezett rá, hogy itt volt először. A polcokon roham-sisakok százazrei... és itt a négy ajtó.

Villámgyorsan kisuhant az egyikben. Persze... itt az előszoba. A csapóajtó.

János a szabadba lépett. Zsebre vágta a kulcsait, az égre nézett és valami nagy ellágyulás könnyeket sajgolt a megerőltetéstől fáradt szemébe. Aztán leszegte a fejét és futni kezdett teljes erejéből, az ébredő mezőkön keresztül.

Mintegy negyedóráig futott kitarító, hosszú lépésekkel. Rendezett utcákba ért. Sietéssé lassította futását és kifújta magát. Aztán felült egy autóbuszra és lehúnyt szemmel, sápadtan, verejtékezve dőlt hátra a bőrpárnás ülésen.

Szállodába érve megfürdött és ledőlt a kerevetre. Rögtön elaludt. Mióta felébredt, három óra délután volt.

Felkelt és rendbehozta magát. Öltözködés közben a kaméliás hölgyre gondolt. Igen. Elvégezték feladatukat... ma délután az övé lesz... Füttyörészve ment le a lépcsőn, taxiba ült és Nju szállodájába hajtatott.

Beszállt a liftbe. A tükörben nézegette magát és megállapította, hogy friss és elegáns. Megigazította a nyakkendőjét és kilépett a liftből.

Végisietett a folyosón, a tizen-nyolcas szoba felé. Megtorpant. Az ajtó nyitva állt és a szobában emberek voltak. János nagyon izgatott lett. Mi történt itt?

Ebben a pillanatban valaki megérintette a karját. A liftboy volt, aki felhozta.

— Signor, egy úr várja lent a hallban.

János megfordult és lesietett a

hallba. Az egyik karosszékben elegáns karesű fiatalember ült, a G. P. 8. Mikor Jánost meglátta, felemelkedett.

— Jöjjön velem rögtön.

A szálloda előtt autó állt. Mindketten beültek és G. P. 8. megindította a kocsit.

— Megörült maga? Mit keres itt?

János olyan izgatott volt, hogy mindent elmondott.

A G. P. 8. csodálkozva nézett rá.

— Hát maga nem tudja, mi történt?

— Nem.

— A kaméliás hölgy öngyilkos lett.

János hallgatott egy pillanatig.

— Meghalt?

— Meghalt...

Némán ültek egymás mellett a száguldó autóban.

Aztán a másik újra megszólalt.

— Kis hiba, hogy maga most bele nem esett az oroszánverembe. Az a szoba tele van detektívekkel. Rögtön maga után érkeztem ide és még láttam eltűnni a liftben. Tudtam, hogy hová megy. Mihelyt a liftboy lejött, maga után szalajtottam. Most egyenesen a pályaudvarra megyünk.

— De a holmim... a számlám.

— Mindent elintéztem.

Megérkeztek a pályaudvarra. Beszálltak a párizsi gyorsba. Az egyik fülkében megtalálták a poggyászukat. Elhelyezkedtek.

— Na, most beszámolhat.

János gépiesen előadta, mit végzett. Átnyújtotta a rajzokat és a titkosírással írt jegyzeteket. A G. P. 8. megvizsgálta őket, aztán János felé nyújtotta keskeny kezét, amelynek csuklóján aranylánc volt.

— Gratulálok. Remek munka. Nem hiszem, hogy bárki külön-bül csinálta volna.

(Folytatjuk)

SZINHÁZ

Soron következik...

Megindult a szezon. A színházi fronton teljes gözzel folyik a munka. Ez a lázas munka az „örök színház” állandóan visszatérő szezon-eleji refrénje. Ujult erők, új lehetőségek, új ambíciók becsülésreméltó megnyilvánulása. Enélkül nem lehet cárnő. Az újdonságot Barabás ker.

Mert a siker itt és így születik.

De vessünk egy pillantást erre a lázasan készülődő és becsületes, komoly munkával induló színházi frontra. Nézzük meg, tulajdonképpen mi az, ami „soron következik”.

Vegyük először a Nemzetit. Az ország első színháza már megkezdte első újdonságának próbáit. A darabot Eugén K. Iljin írta. Címe: A két cárnő. Az újdonságot Garabás Pál fordította, címszerepeit pedig Makay Margit és Szörényi Éva játsszák.

A Magyar Színház, mint tudjuk Elmer Rice új világhírű színművére készül. „Az ucca” bemutatója március 21-én lesz és igazi irodalmi ese-

megének ígérkezik.

Az Andrássy Színház az Angyalt vettem feleségül című Vaszary darab bemutatójára készül. A darab zenés vigjáték. Richard Rogers zenéjére Széchenyi Mihály írt szöveget.

A Terézkörúti Színpad volt a legfürgébb az idén. A népszerű kis színház már túljutott a második jubileumon és előreláthatóan még sokáig műsoron tartja a Megsértették a minisztériumot c. vigjátékot, melynek főszerepeit Muráti Lili és Ráday Imre játsszák.

A Komédiában is változatlan sikerrel megy a szezon legelején bemutatott Bikavonat.

A Vigszínház soronkövetkező újdonsága: A világ közepe.

A Belvárosiban zavartalan sikerrel megy a nagy tavalyi siker: a Nincsenek véletlenek.

Mindenütt lázas és komoly munka folyik. A prognózis: ez idén több siker lesz, mint tavaly volt. A jelek legalább is ezt mutatják.

las nagyszerű vigjátékát, az Ártatlan Theodorát. A darab elejétől végig vidám és fordulatos. Irene Dunne, akit eddig csak komoly darabokban, többnyire drámákban láttunk, kiváló vigjátéki színésznőnek bizonyult. A humor széles skáláján játszik és kifogyhatatlanul ötletes. Melwyn Douglas méltó partnere a nagy színésznőnek.

Könyv a mérlegen

Eszterhás István: Forradalom
(Singer és Wolffner)

Eszterhás István új író, de neve már nem ismeretlen előttünk. Talvány jelent meg első nagy regénye, a „Háborúban nőttünk fel” és megérdemelt nagy sikert aratott. Ugy tekinthetjük, mintha a „Forradalom” az említett első regényének folytatása volna. Zavaros és félelmes idők, kemény küzdelmek és ádáz harcok leírása ez a kétségtelesen érdekes regény. Eszterhás István most már másodszer bizonyította be nekünk, hogy jó író, tehetséges ember. Írásának hangja hol tündöző, hol fiatalosan követelő, de feltétlenül emberi, kifejezési módja könnyed. Célja becsületes. Kor és jellemfestése semmi kívánnivalót nem hagy maga után. Nem fér hozzá kétség, hogy a „Forradalom” a „Háborúban nőttünk fel” sikerét is túlszárnyalja.

Boross Elemér: Az éneklő fűrész.
(Singer és Wolffner)

Boross Elemért első színdarabja, a „Vakablak” tette híressé. Azóta nem kell bemutatni a közönségnek. Sok komoly bel és külföldi színpadi sikere után, most a nagy regényt választotta keretnek mélyértelmű és tartalmas mondanivalói számára. Az éneklő fűrész ragyogóan formált figuráiban megismerhetjük az egyszerű és szürke pesti polgár gondokkal telt nehéz, igazán mai életét és megismerjük a pesti éjszakát minden misztikumával, örömeivel és szomorúságával egyetemben. Minden kétségen felül meg kell állapítanunk, hogy Boross Elemér, mint regényíró is a legkiválóbbak közé tartozik. Kár, hogy még csak ezt az egy regényét olvashattuk, amelynek a sikere egyébként feltétlenül biztos.

Kis hírek a nagy városban

Váratlan sikert aratott a Kamara új filmje: Az első ballépés. A főszerepben Freddie Bartolomeo excellál. — A Moulin Rouge külföldre készülő új nagy revűjét Szenkár Dezső, a kiváló karmester tanította be. — Kondor Annie, a szép, fiatal színésznő olaszországi turnéra szerződött. Ugyanaz a direkcio szerződtette, amelyhez Harmath Hilda, Dénes Oszkár és Bársony Rózsi is tartozik. — Barabás Pál darabjára készül az Andrássy Színház. — Bartók Béla feleségével együtt bemutatja Európa nagyobb metropolisaiban új kétzongorás szonátáját. — Most már véglegesen elhalasztotta Föld Aurél Fedák Sárinak Virágország című darabjából tervezett premierjét. — A Pódium szeptember 23-án nyitja ki kapuit az új szezonban. A bemutatásra kerülő revű új címe: Elő az okmányokkal! — Hir

Sárit a varsói filmharmonikusok kötötték le. Utána az északi államokban, valamint svájcban és Hollandiában hangversenyez.

RAZZIA

Békéscsabán bemutatták Ravasz Miklósnak, a fiatal jónevű hirlapírónak Raziza című színművét. A vidéki bemutató kitűnően sikerült. A napokban Szentesre kerül a darab és remélhető, hogy a kettős ősbemutató után rövidesen viszontláthatjuk Budapesten is. Ravasz Miklóst, kitűnő hirlapírónak ismertük meg és nem kétséges, hogy mint színpadi szerző is jól forgatja gyakorlott tollát.

IRENE DUNNE

A Scala és Omnia mozik bemutatták Irene Dunne és Melvyn Doug-

Az Erzsébet térre kerül az új Nemzeti Színház

Végleg kialakult a Közmunkatanács Forum-terve

A Nemzeti Színház, mint köztudomású, nem a saját épületében van elhelyezve, hanem a főváros vendégszeretét élvezi. Ez a megoldás ideiglenes jellegű volt és már a világháború előtt tervbevétték az új Nemzeti Színház felépítését. Azóta folyton kísért ez a probléma, most azután, ha csak a viszonyok másként nem alakulnak

az új Nemzeti Színház építését hamarosan megkezdik.

Legnagyobb meglepetésre azonban nem ma Károly-körút és Rákóczi-út sarkára kerül az új Nemzeti Színház. A kérdésben dönteni hivatott Közmunkatanács

az Erzsébet-teret jelölte ki az új Nemzeti felépítési helyének.

Minden kiviláglik abból a programtervezetből, amelyet most tett közzé a Közmunkatanács. A következő szezon folyamán, mint a tervezet mondja, a halálsorompók eltüntetése és Óbuda rendezésén kívül foglalkozni kívánnak a Forum-problémával és

a Forum megtervezésével kapcsolatosan fogják megoldani az új Nemzeti Színház ügyét.

A Forum-tervezés és építés régi, kedvenc gondolata dr. Bessenyei Zénónak a Közmunkatanács elnökének. Mint ahogy a latin korszak Rómájának városközpontja volt a Fórum ugyanígy Budapestre is egy ilyenfajta hatalmas teret, vagy útrészt tervez Bessenyei Zénó. A pesti Fórum

a Bazilikától a Deák-térig terjedne olyképpen, hogy az Erzsébet-tér és Vilmos császár út közé eső házakat ezen a szakaszon lebontanák.

A Közmunkatanács tervei szsrint az Erzsébet-tér mintegy kiegészítő része, oldalsó határa volna a Fórumnak. Azok a műszaki kiválóságok, akik a helyszín áttanulmányozása után formábaöntötték az egész

tervet, arra a megállapításra jutottak, hogy az Erzsébet-tér nem maradhat meg a mai formájában. Így azután az a megoldási gondolat merült fel, hogy

a Forum Erzsébet-téri oldalára odakerül az új Nemzeti Színház épülete.

Ami már most magát az épületet illeti, hát erre nézve szintén van egy kialakult terv. A Nemzeti Színház tavalyi, százszentdős jubileuma alkalmával rendezett kiállításán Németh Antal, a színház igazgatója bemutatta egy feltűnően ér-

dekes és újszerű színháztervét, melynek lényege az, hogy a forgó színpad mint egy hatalmas gyűrű, az egész nézőteret körülölelné és a nézőtérre a színpadszeletek alatt alagutakon volna a bejárat. A Közmunkatanács vezetői áttanulmányozták Németh Antal koncepcióját és úgy tervezik, hogy

a Nemzeti Színház igazgatójának elgondolásait az építésnél magukévá teszik.

Az új Nemzeti Színház körül a helyzet ez. A Közmunkatanács Bessenyei Zénóval az élen komolyan dolgozik. Nem akarják azt, hogy felesleges intézménynek nézzék őket, hanem híven azokhoz a elküldősekhez, amelyeket a Közmunkatanács létesítéséről szóló program magában foglal, a céljuk fejleszteni, építeni Budapestet.

A titkos társulásokat segíti elő az iparengedélyek kiadásának tilalma

A gazdasági életben meglehetősen élénk visszahatást keltett az a rendelkezés, amely szerint — bizonyos méltányos kivételektől eltekintve

felfüggesztik az iparengedélyek kiadását, legutóbb pedig azt is megtiltották, hogy a kereskedelmi és ipari cégek fiókhálózatokat nyithassanak.

Az érdekképviselők már kinyilvánították véleményüket ebben a kérdésben és nyilatkoztak a gazdasági élet vezető egyéniségei is, akik egytől-egyig aként ítélték meg a váratlan rendelkezést, hogy az alkalmas a kezdeményező készség csökkentésére. Viszont azoknak a körében, akik már érvényes iparengedéllyel rendelkeznek, határozottan kedvező fogadtatásban részesült a rendelet, hiszen az

a meglevő iparengedélyek értékét sokszorosára növelte.

Meglátszik ez a hatás a társulások terén is, amelyek úgyszólván egyik napról a másikra hallatlan lendületet nyertek. A napilapok apróhírléteiben se szeri, se száma az olyan gúnyos és gúnyos "közvetlen" iparengedélyekbe való titkos társulást célzóak. Hasonlóképpen fel-lendült azoknak a közvetítőirodák-nak a forgalma is, amelyek üzletkő-

re a társulások létrehozásába is kiterjed.

Azok az egzisztenciák, akiket a zsidótörvény hatása alatt máris elbocsátottak állásukból, a vállalatoktól kapott végkielégítésből természetesen — ha szerény keretek között is — önállósítani szeretnék magukat s ezek közül került ki a legtöbb új iparengedély-kérvényező.

Ezek most kénytelenek a régebbi iparengedélytulajdonosokkal titkos társulásra lépni.

Kérdés, hogy ez a megoldás gazdasági szempontból egészséges-e, hiszen illetéknép az iparengedélyek tulajdonosai alaposan kihasználhatják a társulni szándékozókat, rájuk hárítva a tőkenyújtás és a munka lehetőségét, míg ők maguk úgyszólván fáradság nélkül jutnak jövedelmekhez. Bizonyos azonban az, hogy az iparengedély-tilalom következtében ma ez az egyetlen módja az önállósulásnak.

Felelős szerkesztő és kiadó:

NAGY KÁROLY

A HÉT

szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, V, Koháry-u. 19-b.

Minden cikkért szerzője felel.

Viktória-nyomda, Király-u. 9.